

داروهای گیاهی

تهیه و تنظیم: دکتر زهره جلوداریان

فلفل قرمز

● کاهش درد ناشی از دیابتیک، نوروپاتی، آرتрит، روماتوئید،
اوستئوآرتريت

● مکانیسم اثر

● کاپسایسین از طریق تهی کردن ماده P از فیبرهای عصبی C و کاهش
انتقال ایمپالس های درد به CNS سبب بروز اثرات ضد درد خود
می شود.

هشدارها

- از تماس دارو با چشم و نیز پوست زخم و آسیب دیده باید اجتناب کرد.

عوارض جانبی

- احساس سوزش و گرما در محل تبوین دارو روی پوست، سرفه، عطسه

نام تجاری دارو	تولید کننده [کشور]
کرم موضعی پیرسین ۰.۰۷۵٪	داروسازی ابوریحان [ایران]
کرم کاپسایسین-ناژو ۰.۰۲۵٪، ۰.۰۷۵٪	داروسازی ایران ناژو [ایران]
اسپری بینی آلرگل: برطرف کننده حساسیت فصلی، آبریزش بینی، سردرد سینوسی، گرفتگی سینوسها و عطسه کاپسائیسین، عصاره فشنک گزنه، اسانس رزماری، اسانس اکالیپتوس، منتول و ویتامین C	داروسازی گل دارو [ایران]
پماد کاپسیان	داروسازی گل دارو [ایران]
کرم کاپسایسین-مدیفارم ۰.۰۲۵٪، ۰.۷۵٪	داروسازی کیش مدیفارم [ایران]

اوکالیپتوس

• نام علمی گیاه

• Eucalyptus spp :

به معنی گونه های مختلف اکالیپتوس از جمله :

Eucalyptus obliqua

این گیاه برای درمان التهاب سینه، ریه ها، بینی و گلو بکار می رود و می تواند برخی از گونه های باکتری و همپنین برخی از انواع قارچها را از بین ببرد. وقتی از این گیاه دارویی برای مصرف موضعی استفاده می کنید، می تواند درد رماتیسمی را تسکین بخشد. قبل از مصرف این دارو با پزشک معالج خود مشورت و از دستورات ایشان پیروی کنید.

هشدارها

در دوران بارداری یا شیردهی از مصرف اکالیپتوس پرهیز کنید. روغن این گیاه اگر استعمال موضعی داشته باشد، سمی نیست. اما نباید از این گیاه برای مصارف داخلی استفاده کرد. انجمن فرآورده های گیاهان دارویی آمریکا برگ اکالیپتوس را از نظر بی فطری در ردیف ۲ و درجه دو ارزیابی کرده است. درجه ۲ به معنای این است که در کاربرد این گیاه محدودیت هایی متصور است.

تولید کننده [کشور]	نام تجاری دارو
داروسازی دینه ایران (مجمع صنایع) [ایران]	اکالپیتوس اینهالر
داروسازی گل دارو [ایران]	کرم کلدراب: تففیف سرفه، کاهش درد عضلات و مفاصل (اسانس اوکالپیتوس ۱/۲٪، پودر کامفر خالص ۵/۲٪ و منتول ۲/۸٪)
داروسازی گل دارو [ایران]	پماد ب.ب کلد: درمان برونشیت، سینوزیت، آبریزش بینی، سرفه کودکان (اسانس اوکالپیتوس ۲٪، منتول ۱,۵٪، تیمول ۰,۵٪)
داروسازی گل دارو [ایران]	محلول بخور اکالپیتوس
داروسازی گیاه اسانس [ایران]	اسپری بینی سینول: سردردهای میگرنی و سینوزیتی، تسکین حالت های آلرژیک و سینوزیت (فلفل قرمز، اکالپیتوس، رزماری و آلوئه ورا)
داروسازی گیاه اسانس [ایران]	بخور فیتوسین: رفع احتقان بینی در سرماخوردگی، ضد عفونی کننده محیط (اسانس اکالپیتوس و اسانس نعناع فلغلی)

یونجه زرد اکلیل الملک

• نام علمی گیاه: Melilotus Officinalis

این دارو برای ترمیم زخمهای مزمن متابولیک بخصوص زخم پای دیابتیک کاربرد دارد.

مکانیسم اثر

داروی آنژی پارس دارای عصاره گیاه میلوتوس افیسینالیس می باشد که سبب بهبود جریان خون، رگزایی و کاهش التهاب زخم پا ناشی از دیابت می شود.

نکات قابل توصیه

دارو را دور از نور مستقیم، رطوبت و دسترسی اطفال نگهدارید.

• موارد منع مصرف

- عفونت کنترل نشده، با ترشح قابل مشاهده و یا با قرمزی زخم با پهنای ۳ سانتیمتر.
- درگیری استخوان در ناحیه زخم و یا وجود استئومیلیت (عفونت استخوانی).
- بارداری و شیردهی.
- هرگونه سابقه آلرژی به دارو.
- نارسایی کلیه در سطحی که مقدار کراتینین خون به بیش از ۵/۲ برسد (در صورتی که کراتینین بین ۵/۱-۵/۲ باشد به جای روزانه دو کپسول، روزی یکپسول استفاده شود).
- بچه های زیر ۱۵ سال

هشدارها

بیماریهایی مانند سرطان و التهاب عروق که با بهبود زخم تداخل دارد .

اعتیاد به الکل

نقص مزمن کارکرد کلیه، همودیالیز یا دیالیز صفاقی،

عمل باز قلب در طی ۶ ماه گذشته،

سیروز یا بیماری کبدی پیشرفته .

بیماران دارای اختلال در گردش خونی موضعی (مار و مزمن)، بافتنهای با فونرسانی پایین.

• عوارض جانبی

اگرچه عوارض این دارو همیشه و در همه افراد دیده نمیشود، اما ممکن است شامل واکنشهای حساسیتی به گیاهان موجود در دارو، فارش، کهیر، اختلالات دستگاه گوارش مانند تهوع، استفراغ و گاستریت (در بیمارانی که به ژلاتین پوکه کپسول حساسیت دارند) بشود.

همچنین در موارد استفاده از پماد ممکن است سبز شدن موضعی پوست در نواحی که دارو استعمال میشود دیده شود.

• تداخل دارویی

کورتیکواستروئیدها، سرکوبگرهای ایمنی، رادیوتراپی، شیمی درمانی

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
کپسول آنژی پارس	داروسازی رز فارمد [ایران]
پماد آنژی پارس	داروسازی رز فارمد [ایران]

● مقدار مصرف:

دارو باید تحت نظر پزشک مصرف شود، اما دوز معمول آن بدین ترتیب است:
پماد: یکبار در روز استفاده شود، بدین ترتیب که پس از شستشو با نرمال سالین یا آب تمیز و خشک کردن موضع، یک لایه ضمیمه حاشیه زخم و یک لایه نازک برای پوشاندن زخم استفاده شود، حداقل بمدت ۵/۰ تا ۱ ساعت زخم را نپوشانید. شروع اثر دارو تقریباً از هفته دوم مشاهده میشود. متوسط دوره مصرف ۴۵ روز است، اگرچه زمان قطع دارو بسته به اندازه زخم و صلاحدید پزشک معالج دارد.
کپسول: دو بار در روز، هر بار یک کپسول با یک لیوان پر از آب، ۱ ساعت بعد از غذا میل شود. شروع اثر دارو تقریباً از هفته دوم مشاهده میشود. متوسط دوره مصرف ۴۵ روز است، اگرچه زمان قطع دارو بسته به اندازه زخم و صلاحدید پزشک معالج دارد.

زردچوبه

• موارد مصرف

نام علمی گیاه *Curcuma longa* :

این گیاه از خانواده زنبیل است. نام لاتین این گیاه turmeric است .

زردچوبه به دلیل خصوصیات **آنتی اکسیدانی** قوی خود یکی از مؤثرترین مواد در جلوگیری از سرطانی شدن سلول‌های بدن است. این گیاه همچنین موجب افزایش ترشح انسولین و **کاهش قند خون** در بیماران دیابتی می‌گردد. کارآزمایی‌های بالینی زیادی در ارتباط با فواید مصرف روزمره زردچوبه گزارش شده است گفته شده است که زردچوبه میتواند شدت علائم **بیماری آلزایمر** را کاهش دهد. همچنین ماده مؤثر زردچوبه یعنی **Curcumin** اثرات **ضد التهابی** و **ضد درد** شبیه داروهای مسکن معمولی را دارا میباشد. در درمان پسوریازیس، دردهای دندان و لثه، مارگزیدگی و عقرب‌گزیدگی از این گیاه استفاده میشود .

زردچوبه **کلسترول خون** را کاهش می‌دهد .

مردم سری لانکا روزانه مقادیر زیادی زردچوبه مصرف می‌کنند و سرطان ریه، کولون، پروستات و پستان در این کشور نسبت به کشورهای غربی کمتر است.

مکانیسم اثر

اثر ضدالتهابی کورکومین با اثر ضدالتهابی داروهای استروئیدی و غیر استروئیدی با فنیل بوتازون قابل مقایسه است. این دارو با مهار سنتز پروستاگلاندین های التهابی، اثر ضدالتهاب خود را آشکار میسازد.

تولید کننده [کشور]	نام تجاری دارو
داروسازی حکیم مومن تیریزی [ایران]	پماد اکبر ۲: درمان دردهای مفصلی ، عضلانی و روماتیسمی (عصاره آویشن ، گزنه ، زردچوبه و اسانسهای نعنا و هل)
داروسازی گل دارو [ایران]	کپسول فیتوآرتریت: برطرف نمودن درد ، سفتی و سفتی مفاصل ناشی از التهاب روماتیسمی (عصاره خشک زردچوبه، کندر، عصاره خشک زنجبیل و عصاره گیاه پنجه گره Cats claw)

همیشه بهار کوهی

● نام علمی گیاه: *Arnica montana*

پمار تروماهرب - داروسازی گل

دارو: موثر در درمان کوفتگی ها و صدمات عضلانی

ورزشکاران، ضرب دیدگی، خون مردگی، دردهای

عضلانی و کمردرد.

(حاوی عصاره های گیاهان همیشه بهار کوهی،

هاماملیس، شاه بلوط هندی، بابونه، مریم گلی و

پودر کامفروتیمول).

همیشه بهار

نام علمی گیاه: *Calendula officinalis*

نام انگلیسی: marigold

گلبرگ های خشک همیشه بهار در داروسازی استفاده می شود .

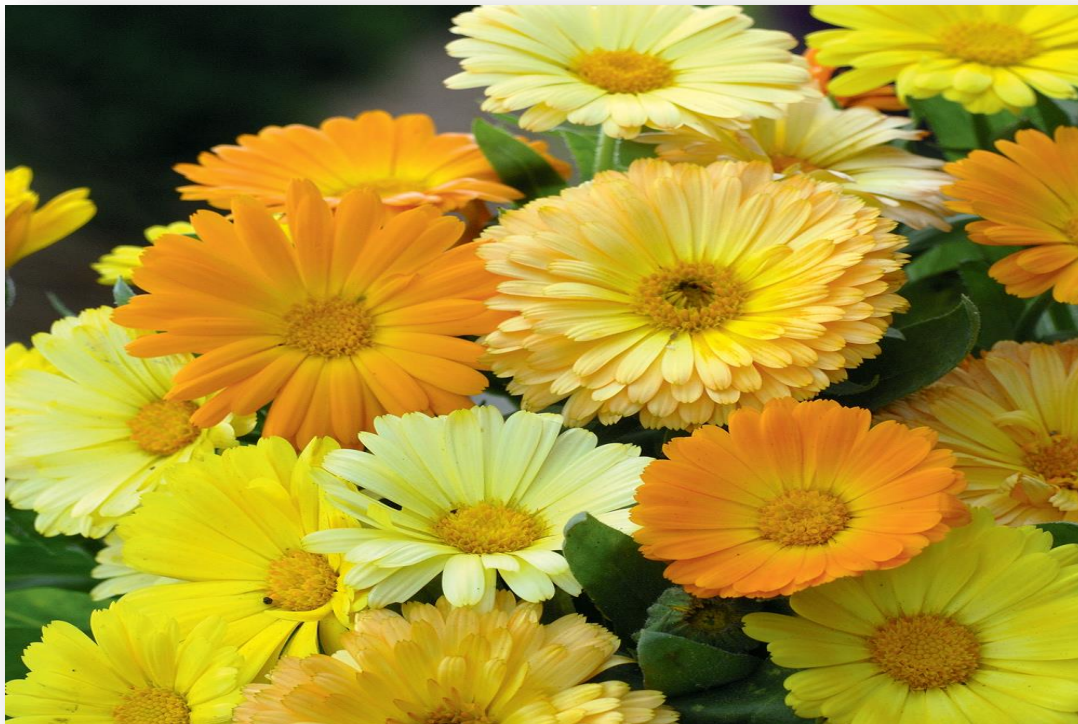
کالاندولا در همیوپاتی با مقادیر بسیار ناپیچ مصرف می شود ولی عمدتاً بصورت موضعی در **کبودی**، **بریدگی** و **سوفتگی** های سطحی بصورت **تنتور**، **پماد** و **محلول** شستشو کاربرد دارد. همچنین در **عفونت های خفیف** موثر است .

کرم همیشه بهار در **هموروئید** مصرف می شود .

فراورده های کالاندولا در **درماتیت** (نوعی التهاب پوست) و همچنین در **اوتیتیس مدیا** (عفونت گوش میانی) بصورت قطره گوش کاربرد دارد.

موارد منع مصرف

مصرف خوراکی فراورده های همیشه بهار با داروهای آرامبخش، در بیماران با فشار خون بالا و بیماران دیابتی منع مصرف دارد.

نام تجاری دارو	تولید کننده [کشور]
پماد کالاندولا	داروسازی دینه ایران (مجتمع صنایع) [ایران]
پماد کالاندنیکس	داروسازی سبز دارو [ایران]
کرم آرنی گل: موثر در درمان کوفتگی ها و صدمات عضلانی ورزشکاران، ضرب دیدگی، فون مردگی، دردهای عضلانی و کمردرد. (عصاره گیاهان همیشه بهار کوهی، آقونیطون شاییزک، همیشه بهار، علف چای و سداب، آب هاماملیس)	داروسازی گل دارو [ایران]
کرم کالندیت - ای	داروسازی گل دارو [ایران]
کرم ماموگل: جلوگیری و درمان ترک سینه مادران شیرده و درمان ترک پوست شکم در دوران بارداری (عصاره تغلیظ شده گیاه همیشه بهار و گل)	داروسازی گل دارو [ایران]

اکلیلر کوهی

• موارد مصرف

نام علمی گیاه : *Rosmarinus officinalis*

■ روغن رزماری باعث تقویت حافظه می شود. و باعث افزایش ملایم فشار خون می گردد. اثرات ضد باکتری، ضد قارچ و ضد ویروس دارد. مخصوصا بر روی باکتری های زیر اثر فراوانی دارد:

Staphylococcus aureus, *S. albus*, *Vibrio cholerae*, *Escherichia coli*, and *Corynebacteria*.

■ مطالعات جدید نشان دهنده اثرات ضد سرطان این گیاه است. امروزه در درمان مننژیت کریپتوکوکال و پنومونی ناشی از ایدز کاربرد دارد.

■ روغن طبیعی آن مجرای تنفسی را باز می کند.

با مالیدن پودر رزماری روی بدن بوی ایبار شده از باکتری و قارچ از بین می رود.

- قبل از تمیز کردن زخم، برگ‌های تازه را روی قسمت مورد نظر قرار دهید تا مانع از عفونی شدن آن شود.
- دم کرده آن به طور طبیعی خستگی مفراط را برطرف می‌کند.
- تاثیر ضداسپاسمی دارد و ناراحتی‌های گوارشی را برطرف می‌کند.
- اثرات آنتی اکسیدان دارد.
- اثر تحریک رشد مو دارد.
- محرک ترشح صفرا و باعث بهبود عملکرد کبد و معده است.

● موارد منع مصرف

در صورت حاملگی، فشار خون بالا، صرع منع مصرف دارد مگر مقادیر بسیار ناچیز. و در صورت مسمومیت با این گیاه مقادیر فراوانی آب میل کنید.

نام تجاری دارو	تولید کننده [کشور]
محلول تقویت مو و ابرو رزماری	داروسازی باریج اسانس [ایران]
پماد رزامینت	داروسازی سبز دارو [ایران]
پماد رزماری: تسکین دهنده دردهای عضلانی و مفصلی ، نورالژیها و جهت تسکین درد عضلات قفسه سینه (اسانس رزماری ۲/۴ گرم - کامفر ۱/۲ گرم - منتول ۱/۲ گرم)	داروسازی گل دارو [ایران]
پماد رومارن	داروسازی گیاه اسانس [ایران]

Medplant.ir

weqbi\$uf'!L

پنجه شیطانی

● موارد مصرف

نام علمی گیاه: Harpagophytum procumbens

این گیاه به نام devil's claw شناخته می شود .

اثرات ضد درد، آرامبخش و ادرار آور این گیاه در فارماکوپه انگلستان ثبت شده است. اغلب مطالعات نشان دهنده این موضوع است که اثر ضد درد این گیاه بیشتر بر دردهای مزمن موثر است تا دردهای حاد .

این گیاه درمان مؤثری برای ناراحتیهای ماهیچه ای عضلات میباشد، به عنوان مسکن، آرامبخش و ادرارآور نیز کاربرد دارد. تحقیقات به عمل آمده روی حیوانات نشان داده است که گیاه پنجه شیطان التهاب ناشی از آرتрит، راکاهش می دهد.

• مکانیسم اثر

مواد موثره گیاه پنجه شیطان عبارتند از هارپاگوزید، هارپاگید، فلاونوئیدها (لوتئولین، کامفرول) اسیدهای فنولیک، اسید سینامیک، اسید کافئیک، اسید کلروژنیک، کینونون ها و فیتواسترول .

اثرات ضد التهابی گیاه پنجه شیطان به گلیکوزیدهای ایریدوئید نسبت داده می شود.

موارد منع مصرف

مصرف این فرآورده در طول حاملگی و شیردهی توصیه نمی‌شود .
در بیماران دیابتی، اختلالات قلبی و عروقی و فشار خون بالا منع مصرف دارد.

هشدارها

این گیاه باعث تحریک اسید معده می‌شود و در بیماران با زخم گوارش باید با احتیاط استفاده شود .
همچنین در بیماران با سنگ صفرا با احتیاط مصرف شود.

تداخل دارویی

عصاره گیاه پنجه شیطان می‌تواند با اثر داروهای وارفارین و تیکلوپیدین تداخل داشته باشد.

نام تجاری دارو	تولید کننده [کشور]
قرص دلتفین: کمک به بهبود مشکلات عضلانی-اسکلتی حاوی عصاره خشک ریشه پنجه شیطان	Ardeypharm GmbH [ایران]
قرص تالنتال ۴۸۰ میلی گرم	داروسازی رازک [ایران]
پماد موضعی رهامین	داروسازی رها [ایران]
قرص روکشدار روماتوگل: آرتریت روماتوئید، التهاب مفاصل، استئوآرتریت و دردهای قاعدگی (۴۸۰ میلی گرم عصاره گیاه پنجه شیطان)	داروسازی گل دارو [ایران]

هاماملیس

• موارد مصرف

نام علمی گیاه: *Hamamelis virginiana*

مهمترین موارد مصرف هاماملیس ناراحتی های مربوط به عروق فونی مانند زخم ها ،
بریدگی ها ، پاره شدگی ها ، واریکوزیس ، خونریزی زیاد در قاعدگی ، بواسیر و آماس و
التهابات موضعی است .

بصورت دهان شویه، برای التهابات حلق و گلو همچنین در اسهال به عنوان قابض کاربرد
دارد .

پوست و برگ های هاماملیس دارای ۱۰ درصد تانن هستند. تانن ها تا حد زیادی با
پروتئین ها وارد واکنش شده و دارای خواص قابض هستند.

نام تجاری دارو	تولید کننده [کشور]
پماد همرکس	داروسازی سبز دارو [ایران]
پماد هموروهرب	داروسازی گل دارو [ایران]

مواد مؤثره :

هاماملیس دارای فلاونوئید ها، تانن (هاماملی تانن، پروانتوسیانیدین) و مقدار کمی اسانس فرار می باشد.
- آثار فارماکولوژیک :

هاماملیس به علت وجود تانن ها و فلاونوئیدها در آن دارای اثر **قابض** و **آنتی سپتیک** است. دارای اثر قوی **ضد التهاب** بوده و التهاب را کاهش می دهد. اثرات **ضد اکسیدان**، محافظت کننده در مقابل اشعه های مخرب و اثر ضد التهاب هاماملیس تماماً به اثبات رسیده اند. هاماملیس در درمان **هموروئید**، نه تنها التهاب را برطرف می نماید بلکه دارای اثر ضد **درد** نیز می باشد. این گیاه خارش، تحریک و سوزش مقعد را برطرف می سازد. اثر ضد عفونی کننده تانن های موجود در هاماملیس از عفونت موضع جلوگیری نموده و بدین ترتیب به بهبود سریع تر عارضه کمک می نماید. تانن و دیگر مواد قابض در پماد هموروهرب عروق متسع شده و پرخون مقعد را در محل هموروئید منقبض نموده و محل آسیب را کوچک کرده و در نتیجه خونریزی را کاهش می دهد.
-موارد احتیاط :

-پماد هموروهرب برای استعمال موضعی تهیه شده است. از تماس دست های آلوده به پماد هموروهرب به چشم ها پرهیز شود.
-عوارض جانبی :

-این دارو ممکن است در افراد حساس به گیاهان دارویی ایجاد واکنش های آلرژیک مختصر نماید. در صورت بروز این آثار مصرف دارو قطع و با پزشک یا داروساز مشورت شود.

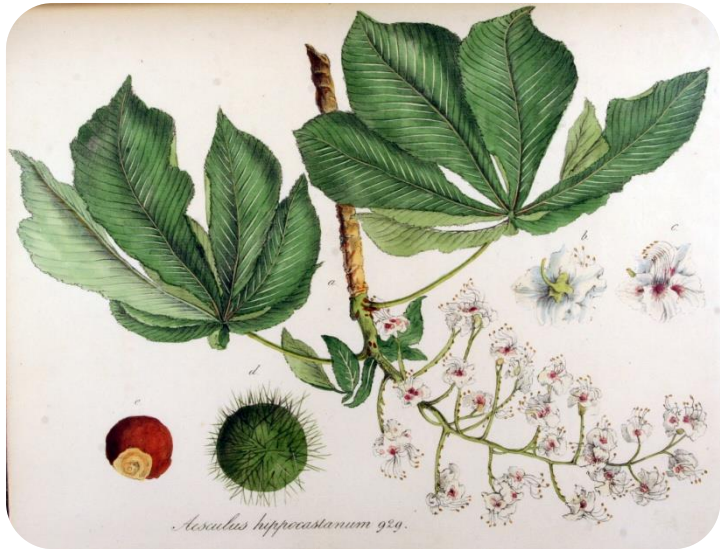
شاه بلوط هندی

موارد مصرف

نام علمی گیاه: *Aesculus hippocastanum*
نام لاتین این گیاه: Horse Chestnut است.

عصاره استاندارد شده دانه شاه بلوط هندی برای بیماری های مربوط به عروق، مانند **واریس** و **پیشگیری از آسیب عروق**، اثرات **ضد التهاب** و خنثی نمودن **رادیکال های آزاد** کاربرد دارد.

مهمترین مصرف این گیاه در نارسائی های مزمن عروقی تأیید شده است. در درمان التهاب عضلات صاف متعاقب صدمه و جراحی و جراحات دردناک مصرف می شود.

مکانیسم اثر

- براساس آزمایشات به عمل آمده ، عصاره شاه بلوط هندی با اثرکاهش نفوذپذیری عروق و بهبود جریان برگشتی خون سیاهرگی وکاهش آنزیم های لیزوزومی ، مانع شکسته شدن موکوپلی ساکاریدهای دیواره مویرگها گردیده و از تشکیل کیسه های سیاهرگی هموروئید و واریس جلوگیری به عمل می آورد و با ممانعت از انتقال پروتئین ، الکترولیت ها و آب به فضای بین بافتی ، مانع تشکیل ادم در بافت ها می گردد .
- این عصاره با تقویت مویرگها و رگهای خونی نه تنها از ابتلا به بیماریهایی مانند واریس و هموروئید جلوگیری می نماید بلکه با بازسازی جراحات و التهابات عروق و استحکام دیواره رگهای ضعیف موجب تسریع در درمان می گردد.

● موارد منع مصرف

- مصرف آن در افراد با بیماری کلیوی مزمن توصیه نمی گردد.

به دلیل عدم اطلاعات کافی ، از این دارو در دوران بارداری ، شیردهی و کودکان زیر ۱۲ سال استفاده نگردد.

● نکات قابل توصیه

به علت وجود ساپونین باعث التهاب دستگاه گوارش می شود. این گیاه با داروهای ضد انعقادی مانند ترکیبات کومارین تداخل دارد و سایر عوارض جانبی گزارش شده با این گیاه شوک، گرفتگی عضلانی، تهوع، استفراغ و کهیر می باشد.

نام تجاری دارو	تولید کننده [کشور]
قرص فیتوون ۵۰ میلی گرم	داروسازی امین [ایران]
قرص روکشدار ونوویتال	داروسازی دینه ایران (مجمع صنایع) [ایران]
قرص ونوگل: درمان واریس سطحی و عمیق وریدی، ادم پاها، فلیپ، برطرف کننده درد و احساس سنگینی ناشی از نارسایی مزمن وریدی و درمان کمکی هموروئید	داروسازی گل دارو [ایران]
پماد ونوگل	داروسازی گل دارو [ایران]

داروهای گیاهی 2

بادرنجبویه

موارد مصرف

نام علمی گیاه : *Melissa Officinalis*

گیاه بادرنجبویه در پزشکی موارد مصرف متعددی دارد. بعضی از این موارد مصرف فوراًکی عبارتند از: اضطراب، بی خوابی، سوء هاضمه، تهوع، نفخ، بیش فعالی، دیسمنوره، سردرد، دندان درد، عفونت، آلزایمر، روماتیسم، فشارفون بالا، کولیک .
مصرف تنفسی: در درمان آلزایمر
موضعی: در درمان تبفال، کمرس زخم های جراحی (روغن های آروماتیک اثرات فوق العاده ای بر روی زخم ها دارند.
از این جهت که این روغن ها اکسیژن ناپیزی دارند و باکتری های هوازی به اکسژن زیادی احتیاج دارند)، بی حس کننده موضعی، نیش مشرات .

مقدار مصرف :

چای /کپسول /پودر: ۱.۵ تا ۴.۵ گرم پودر خشک بصورت دم کرده ۳ بار در روز .
کرم: عصاره ۱ به ۷۰ دو تا چهار بار در روز در محل ضایعه ..

تنتور: ۱ تا ۳ میلی لیت ۳ بار در روز

عصاره غلیظ شده: ۶۰ قطره روزانه

اسانس: استنشاق

●
●
●
مکانیسم اثر

قسمت های مورد استفاده گیاه: برگ، روغن برگ که مقتوی سیترونلول، سیترال و سیترونلال به همین دلیل به روغن بادرنجبویه لیمون بالم نیز گفته می شود .
ترکیبات شیمیایی آن: کافئیک اسید، انواع فلاونوئید، رزمارینیک اسید.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
ژل ملیسان 5 گرمی	داروسازی گل دارو [ایران]
ژل ملیسان 30 گرمی	داروسازی گل دارو [ایران]

نعنا

• موارد مصرف

• دم‌کرده برگ نعنا، را برای تقویت و رفع نفخ معده و روده مصرف می‌کنند.
ضد اسپاسم و ضد نفخ.
بنور، نعناع خاصیت ضد عفونی‌کنندگی دارد.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
قطره کارمینت	داروسازی پور سینا [ایران]
قطره پرسیکا	داروسازی پور سینا [ایران]
محلول استاپ اسنورینگ	داروسازی گل دارو [ایران]
قطره ضد نفخ	داروسازی گیاه اسانس [ایران]
ژل هات آیس	داروسازی گیاه اسانس [ایران]

نام علمی گیاه Aloe vera :

این گیاه واجد ویژگی‌های مهم درمانی از جمله تقویت و تعدیل دستگاه ایمنی بدن در بیماری‌های التهابی و ویروسی (مثل تبخال)، ترمیم زخم، ترمیم آسیب‌های ناشی از سوختگی و ضدالتهاب است. از جمله کاربردهای ژل آلوئه‌ورا، استفاده از آن در بیماری برگشت اسید معده به مری است. این بیماری به علت عدم کفایت اسفنکتر تفتانی مری ایجاد و برگشت محتویات اسیدی معده به مری بانی آسیب وارد آمدن به مفاط مری و نشانه‌هایی مانند سوزش سردل، سرفه‌های خشک، تنفس بدبو، خونریزی و زخم مری می‌شود. نحوه تاثیر ژل آلوئه‌ورا هنوز مشخص نیست.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
قرص آلوئه ورا ماسیما فورزا	ESI []
شربت باریج آلوئه ورا	داروسازی باریج اسانس [ایران]
شربت آنتی رفلاکس-بی	داروسازی باریج اسانس [ایران]

نام علمی گیاه Punica granatum و Punica malus
این گیاه به انگلیسی Pomegranate نامیده می شود .

درخت انار بومی کشور ایران است و در هند، جنوب شرق آسیا و مناطق هیمالیا بطور طبیعی یافت می شود .
انار دارای اثرات درمانی فوق العاده ای است. مهمترین اثرات درمانی انار مربوط به اثرات آنتی اکسیدان، آنتی کارسینوژن و ضدالتهابی آن است .
در درمان بیماری های قلبی عروقی، سرطان، دیابت، مشکلات جنسی، عفونت های باکتریال، آلزایمر، پاقی و حتی اثر اشتها آور .

میوه ای است سرشار از ویتامین و به علت داشتن آهن و سایر عناصر دیگر دیر هضم می باشد. خوردن دانه های انار به مراتب بهتر از نوشیدن آب انار است . انار میوه ای است که به آن خون ساز می گویند و به همین علت بهترین موقع برای مصرف آن صبح و قبل از صبحانه است. انار مقوی قلب، مفرح، دفع کننده چربی، ربّ انار، برگ انار در ضعف معده، کمی اشتها، تهوع، ضعف عمومی، تصفیه خون، خاصه در دختران جوان و در رفع میگرن مفید است. دانه های میوه جنگلی انار در معالجه اسهال بسیار موثر است.

● مکانیسم اثر ●

بخش های مختلف انار، مقتوی مواد مختلف است :

آب انار: دارای آنتروسیانین ها، گلوکز، آسکوربیک اسید، الازیک اسید، گالیک اسید، کافئیک اسید، کاتشین، کوئرستین، روتین، مینرال های فراوان و مقادیری آهن و اسیدهای آمینه است . روغن هسته انار: ۹۵ درصد پانیسیک اسید (punicic acid)، الازیک اسید، و سایر اسیدهای چرب . پوسته تازه: گالیک اسید و سایر اسیدهای چرب، کاتشین، کوئرستین، روتین و سایر فلاون ها و آنتوسیانیدها . برگ انار: تانن (پونی کالین و پونی کافولین)، گیلکوزیدهای فلاون مانند لوتئولین . گل انار: گالیک اسید، یورسولیک اسید، تری ترپنوئیدها . ریشه و پوست انار: الازیتانین ها مانند پونی کالین ، انواع مختلفی از آلکالوئید . خواص آنتی اکسیدانت انار عمدتاً مربوط به الازیک اسید می باشد .

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
قرص انار	داروسازی امین [ایران]
شربت اشتهاآور باریج	داروسازی باریج اسانس [ایران]

آویشن شیرازی

موارد مصرف

نام علمی گیاه : *Zataria multiflora*

آویشن شیرازی گیاه بومی ایران است و در منابع معتبر کاربرد این گیاه در درمان سرفه و برونشیت تأیید شده است .

اثرات آنتی باکتریایی مخصوصاً بر روی باکتری بروسلاز، استافیلوکوک آئوس آشکاری دارد .
در درمان اسپاسم های گوارشی، خونریزی زیاد در قاعدگی (Menorrhagia) و به عنوان ضدقارچ کاربرد دارد.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
شربت برنکوباریج	داروسازی باریج اسانس [ایران]

آویشن

موارد مصرف

نام علمی گیاه : *Thymus vulgaris*
نام انگلیسی گیاه : garden thyme

گیاه آویشن برای درمان آسم، سرفه‌های خشک مکرر، آمفیزم و برونشیت است. چای دم کرده آن را نیز برای درمان عفونت گوش میانی، نفخ و تهوع استفاده می‌کنند. عصاره آویشن حاوی ماده‌ای به نام «تیمول» است که برای بیماری آسم مفید است. حمام آویشن برای مبتلایان به دردهای عضلانی، مفصلی و روماتیسمی مفید است. پمار آویشن برای نیش و گزیدگی حشرات موثر است. در حاملگی مصرف این گیاه ممنوع است اما در دوران شیردهی منع ندارد.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
شربت تیمکس	داروسازی ایران داروک [ایران]
شربت برونکلدین	داروسازی سبز دارو [ایران]
شربت دیاتوسین(رژیمی)	داروسازی گل دارو [ایران]
شربت توسیان	داروسازی گل دارو [ایران]
شربت توسیان اطفال	داروسازی گل دارو [ایران]
شربت دروزیل با عسل	داروسازی گیاه اسانس [ایران]
شربت دروزیل	داروسازی گیاه اسانس [ایران]
قطره دروزیل	داروسازی گیاه اسانس [ایران]
شربت تیمیان	داروسازی مینا [ایران]

گل ساعتی

موارد مصرف

نام علمی گیاه : *Passiflora incarnata*
نام انگلیسی : maypop و purple passionflower

مهمترین کاربرد گل ساعتی به عنوان آرامبخش و خواب آور همراه با سایر گیاهان مخصوصا برای اطفال کاربرد دارد .
فراورده هایی به عنوان کاردیوتونیک از این گیاه در آلمان موجود است .
اضطراب: در درمان اضطراب خفیف تا متوسط موثر می باشد .
بی خوابی: اثر خواب آوری ملایمی دارد و روز بعد اختلال هشیاری برای فرد ایجاد نمیکند و بخصوص در روزهایی که فشارکاری و فکری زیاد بوده است، موثر است .
دردهای عصبی: در درمان دردهایی که منشأ عصبی دارند، موثر می باشد .
گرگرفتگی: در درمان گرگرفتگی دوران یائسگی موثر می باشد .
ترک اعتیاد: در مصرف توام با داروهای ترک اعتیاد باعث کاهش اضطراب، بی خوابی، اسپاسم عضلانی و دیگر علائم عین ترک اعتیاد می گردد.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
محلول خوراکی سداسل	داروسازی اهورا دارو [ایران]
شربت بی بی سد	داروسازی گل دارو [ایران]

چین سنگ

موارد مصرف

نام علمی گیاه . **Panax ginseng**: جنس های دیگر این گیاه مانند **Panax notoginseng** و **Panax bipinnatifidus** می باشند. بیش از ۱۱ گونه از این گیاه وجود دارد .

اثرات درمانی زیر برای جینسینگ بیان شده است :

افزایش توان ذهنی، افزایش قدرت جسمانی، بهبود فعالیت حافظه افزایش شادابی و نشاط، افزایش قدرت تحمل و پایداری، از بین بردن استرس، مقابله با پیری و عوارض آن، تقویت سیستم ایمنی بدن تنظیم سوخت و ساز (متابولیسم) بدن، جلوگیری از سردرد، بهبود بی خوابی و بد خوابی، کاهش عوارض یائسگی، برطرف ساختن یا بهبود مشکلات جنسی، رفع خستگی، ضعف و بی حالی، افزایش قدرت سیستم قلبی و عروقی، تنظیم فشار خون (کاهش دهنده فشار خون در صورت بالا بودن آن و افزایش دهنده فشار خون در صورت پایین بودن آن)، تنظیم سطح قند، خون بدن مقابله با افسردگی، تقویت کننده قوای عمومی بدن و به ویژه تقویت کننده توانایی جنسی مردان، کاهش میزان و شدت سرماخوردگی در فصل زمستان .

مطالعات مدرن امروزی بر روی خواص ضد سرطان، تنظیم قند خون، برطرف نمودن خستگی و تقویت ایمنی این گیاه متمرکز شده است.

• مکانیسم اثر

•
بفشهای مقتلف این گیاه مفتوی گیلکوزیدهای تری ترین، یا ساپونین ها که با نام عمومی جین سنوزیدها شناخته می شوند. بسیاری از ترکیبات مقتلف در این گیاه شناسائی شده است از جمله: آمینو اسیدها، آکالوئیدها، فنل ها، پروتئین ها، پلی پتیدها، ویتامین B1 , B2

• موارد منع مصرف

•
به علت عدم وجود مطالعات کافی مصرف این گیاه در حاملگی و شیردهی منع مصرف دارد. با توجه به این که مواردی از تراژونیسیته در موش دیده شده ولی تا کنون در مورد انسان گزارش نشده است.

• عوارض جانبی

•
مصرف مقادیر زیاد این گیاه ممکن است باعث افزایش فشارخون، سردرد، بی خوابی، اسهال و راش های پوستی ایجاد کند.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
قرص هراکلس	داروسازی ایران داروک [ایران]
کپسول لاوویگ	داروسازی سبز دارو [ایران]
شربت تونیک جین سین	داروسازی گل دارو [ایران]
کپسول جین سین	داروسازی گل دارو [ایران]
کپسول روجینسینگ 500 میلی گرم	شرکت داروسازی قائم دارو [ایران]

برگ سنا

موارد مصرف

نام علمی گیاه : *Cassia Angustifolia*

برگ و تفع سنا به عنوان ملین بصورت پودر یا چای مصرف می شود. ضمناً در درمان یبوست های مزمن کاربرد دارد. همچنین دارای خاصیت مدر، تسکین دهنده اضطراب و آسم، بواسیر و درمان فارش های پوستی می باشد.

مکانیسم اثر

سنوزیدها (sennosides) و سایر آنتروکینون های موجود در گیاه سنا عامل اصلی اثر ملین آن است. سنوزیدها حرکات کوارش را افزایش می دهند. و آنتروکینون ها باعث تحریک دیواره روده و رفلکس کوارش می شوند.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
قرص سنالاکس	داروسازی ایران داروک [ایران]
شربت سنا-گراف	داروسازی ایران داروک [ایران]
قرص سی لاکس	داروسازی دینه ایران (مجتمع صنایع) [ایران]
کپسول لاکس فول	داروسازی سبز دارو [ایران]
قرص روکشدا سنالین 7.5	داروسازی گل دارو [ایران]
شربت سناگل	داروسازی گل دارو [ایران]
کپسول رولاکس	شرکت داروسازی قائم دارو [ایران]

- نام علمی گیاه : Ficus carica
- نام انگلیسی : Common Fig
- مهمترین اثر درمانی انجیر خاصیت لاکساتیو آن است .
- سایر خواص گیاه انجیر :
 - محافظت کبدی (Hepatoprotective activity)، کاهش دهنده قند
 - خون (Hypoglycemic activity)، کاهش دهنده چربی خون (Hypolipidemic activity)
 - خاصیت ضد باکتری (Antibacterial activity)، ضد
 - سرطان (Anticancer activity) و خاصیت آنتی اکسیدان (Antioxidant activity).

● مکانیسم اثر ●

مواد موثره موجود در بخش های مقتلف گیاه :
ساقه: کامپسترول (campesterol)، هنتریاکونتانول (hentriacontanol)
برگ: آب (۶۷.۶۰٪)، پروتئین، چربی، فیبر گیاهی
شیره انجیر: کائوچو (۲.۴٪)، رزین، آلبومین، سرین، قند، مالیک اسید، آنزیم های پروتولیتیک، دیاستاز،
استراز، لیپاز، کاتالاز و پروکسیداز .
دانه: دانه های خشک انجیر مفتوی ۳۰ درصد روغن شامل اسیدهای چرب، اولئیک، لینولئیک،
پالمیتیک، استاریک

انجیر مفتوی مواد موثره مقتلف از جمله: موسیلاژ، فلاونوئید، ویتامین، آنزیم نیکوتینیک اسید و
تیروزین است.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
شربت فیژان	داروسازی رازک [ایران]

شوید

موارد مصرف

تفم شوید آثار درمانی بسیاری دارد از جمله به عنوان ضد تشنج، ضد درد، باد شکم، ادرار آور و برای تقویت معده به کار می رود.

برای کسانی که اشتهای زیادی به غذا ندارند و لاغر هستند تفم شوید بهترین دارو است زیرا اشتها را زیاد کرده معده را نیرو می بخشد و انرژی به بدن می دهد. تفم شوید را می توان برای نافوشتی معده، بی خوابی و ضد گاز معده بکار برد. خانم های شیر ده که شیر آنها کم است باید حتماً روزی چند بار دم کرده تفم شوید بخورند و یا در غذای خود مصرف کنند که به طور معجزه آسائی شیر آنها زیاد خواهد شد.

پزشکی گیاهی ایران خواص فراوانی را برای شوید قائل است مثلاً در مورد درد شدید و ورم معده از دم کرده شوید بهره می جستند که اثر آرام بخش فوری دارد.

تفم شوید در زنان باردار احتمال سقط جنین را به همراه دارد. برگ و ساقه های شوید برای پایین آوردن چربی خون مفید است.

نام تجاری دارو	تولیدکننده [کشور]
قرص آنتوم	داروسازی ایران داروک [ایران]
قطره خوراکی دیل سان	داروسازی باریج اسانس [ایران]
قرص اسلیم کوئیک	داروسازی گل دارو [ایران]
شربت گل گریپ	داروسازی گل دارو [ایران]
قطره کولیتیک	داروسازی گیاه اسانس [ایران]
قطره خوراکی شوید	داروسازی گیاه اسانس [ایران]